

Q-koorts tankmelkonderzoek

Van:

Verzonden: woensdag 29 juli 2009 11:51

Aan:

CC: :

Onderwerp: Q-koorts tankmelkonderzoek

Beste

Bij het opzetten van de tankmelkmonitoring Q-koorts is het belangrijk dat bij een positieve uitslag bevestigingsonderzoek nodig is van het CVI alvorens wij maatregelen op kunnen leggen aan besmette bedrijven. Hier hebben we het gisteren nog niet over gehad.

is nog op vakantie, maar is wel aanwezig. Hij wist niet of het CVI betrokken is geweest bij de ontwikkeling van de tankmelk-PCR. Ik heb het verslag van het overleg van gisteren gestuurd en hem gevraagd te kijken of bevestigingsonderzoek bij het CVI tot de mogelijkheden behoort. Misschien dat jij ook nog even contact op kunt nemen met

Groeten,

Beleidsmedewerker

Directie Voedselkwaliteit en Diergezondheid

154

Van:
Verzonden: vrijdag 31 juli 2009 17:08
Aan:
CC:
Onderwerp: Q-fever; 2080024

Bijlagen: Toelichting op begroting 30 07 2009.doc; Begroting Q-fever 2080024.xls; CPM Overzicht aantallen schapen en geiten Q-fever vaccinatie 2009 pv.xls; Project entreactie Coxevac pv 13.04.2009.doc; Project overleving Coxiella burnetii in potstalmest.doc
Beste

Hierbij de stand van zaken van de begroting Q-fever (project 2080024) tot nu toe (zie toelichting en andere bijlagen). Inclusief de kosten van communicatie maar exclusief de declaraties van dierenartsen komen de kosten voor de vaccinatiecampaagne (inclusief de laatste 100.000 doseringen) op ruim 90.000 euro. Na mijn vakantie kan ik een en ander nader specificeren.

Met vriendelijke groet,

www.ecsrhm.eu

GD
Postbus 9, 7400 AA Deventer
@gddeventer.com
www.gddeventer.com

Toelichting op begroting activiteiten Q-fever 2009

Projectcode: 2080024.

De begroting bestaat uit een aantal onderdelen:

Communicatie

Voor de start van de vaccinatiecampagne zijn bijeenkomsten voor dierenartsen en geitenhouders georganiseerd. Verder is via verschillende bladen gecommuniceerd. Alle benodigde informatie, inclusief aangepaste Q&A's zijn via www.capraovis.nl beschikbaar gesteld. Met de KNMvD zijn afspraken gemaakt over de communicatie richting dierenartsen. De kosten hiervan (6.000,- euro) zijn in de GD-begroting opgenomen.

Alle schapen- en geitenhouders die hun dieren verplicht moeten vaccineren zijn daarvan per brief op de hoogte gesteld; bij dit schrijven zat een vaccinatieformulier dat ingevuld moest worden geretourneerd. Indien deze houders niet tijdig reageerden zijn herinneringen verstuurd. Uiteindelijk zijn degenen die niet reageerden telefonisch benaderd.

De ingevulde vaccinatieformulieren zijn gebruikt om een planning te maken. Deze opgave wordt ook gebruikt om later de declaratie van de dierenarts te controleren. Dierenartsen zijn per brief van de vaccinatiecampagne op de hoogte gesteld. De declaraties van de dierenartsen in het verplicht te enten gebied worden door GD afgewikkeld. Op 24.01.2009 is een schatting van de aantallen te enten dieren gemaakt. Later is besloten om ook een aantal bedrijven buiten het verplicht te enten gebied te vaccineren. Op basis hiervan is een schatting van de dierenartskosten gemaakt (300.000,- euro). Dit bedrag wordt op basis van de werkelijk gemaakte kosten afgerekend.

Vaccinatie

De kosten voor de vaccinatiecampagne bestaan uit:

- aansturing campagne, zowel in als buiten het verplicht te enten gebied;
- maken planning en uitvoering daarvan;
- kosten dierenarts (geschat op 300.000,- euro; wordt op basis van werkelijk gemaakte kosten afgerekend);
- kosten vaccin (niet in deze begroting);
- afhandeling declaraties;
- rapportages aan LNV en VWA.

Onderzoek naar mogelijke bijwerkingen Coxevac

De beschrijving van dit project is separaat toegevoegd.

Monitoring Q-fever met tankmelk-PCR

Op basis van 400 bedrijven die 6 keer per jaar worden onderzocht is een schatting gemaakt van de te maken kosten op jaarbasis. Deze kosten zijn exclusief de kosten van aansturing en rapportage. Bovendien zijn de kosten gebaseerd op een monsterstroom via Q-lip. Als bedrijven niet in deze monsterstroom zitten worden voor die bedrijven de kosten van monsternamen hoger.

Project overleving *Coxiella burnetii* in potstalmest

De begroting voor dit deel van het onderzoek is nog niet gemaakt. Wij zijn bezig om na te gaan wat de meetapparatuur die hiervoor nodig is, kost. Zodra dit bekend is kan de begroting worden opgeleverd.

GD Deventer, 30 juli 2009,

PROJECTBEGROTING

Valuta EURO

Datum: 28-7-2009

Projectnr: 2080024

Projectomschrijving Administratie Q-fever vaccinatie 2009

Projectleider

Sectormanager

2009

EURO

	Eenh	Aant	Tarief	Eur
Practici kosten				
zie bijlage				300.000,00
				300.000,00
Materiaal verbruik				
Materiaalkosten				5.500,00
Vaccin				pm
				5.500,00
Overige kosten				
Accountantskosten		1	1.500,00	1.500,00
Bijdrage veehouders				15.000,00
Diverse mailingen		1	12.000,00	12.000,00
Communicatie (incl. kosten KNMvD)		1	10.000,00	10.000,00
Zaalhuur Rosmalen		1	800,00	800,00
1e vaccinatie bedrijf Hoon Etten-Leur		1	1.740,00	1.740,00
				41.040,00
Laboratoriumonderzoeken				
BASIS Basiskosten		15	8,32	124,80
W1267B - Q-fever antistoffen		900	8,37	7.533,00
Q-fever PCR (tankmelkmonitoring : 6 x 400 bedrijven)		2.400	67,60	162.240,00
Totaal Laboratoriumonderzoeken				169.897,80
Uren GD				
Verkoop- en dierenartsmanagement	uren	125	156,00	19.500,00
Productmanager	uren	175	112,50	19.687,50
Dierenarts specialist	uren	1.150	139,50	160.425,00
Buitendienstmedewerker	uren	1.165	92,00	107.180,00
SPA specialist	uren	30	112,50	3.375,00
Administratief medewerker	uren	30	74,50	2.235,00
SPA administratief medewerker	uren	420	73,50	30.870,00
Medewerker PION en COS-specialist	uren	25	112,50	2.812,50
Totaal Uren GD		3.120		346.085,00
Eenheden doorbelast				
Kilometers 35.000 km	km's	35.000	0,35	12.250,00
				12.250,00
Subtotaal kosten				874.772,80
Onvoorzien kosten 10%				87.477,28
Totale kosten (excl. 19% BTW)				962.250,08

Overzicht aantallen schapen en geiten

in het gebied waar in 2009 tegen Q-fever wordt gevaccineerd

Aantal te enten bedrijven en dieren binnen gebied

			bedrijven
aantal UBN's met kleine herkauwers	12.281		
aantal UBN's met geiten	5.664		
aantal UBN's met schapen	9.552		
aantal volwassen geiten	173.777		
aantal volwassen schapen	207.896		
aantal UBN's met 0 opgegeven geiten	1.465	geen vaccinaties	
aantal UBN's met 1 t/m 49 geiten	3.918	stel: 5% wil vrijwillig vaccineren	196
totaal aantal geiten op bedrijven met 1 t/m 49 geiten	17.667	stel: 5% van de dieren	
geitenbedrijven ≥ 50 geiten	181	alle bedrijven verplicht gevaccineerd	181
totaal aantal geiten op geitenbedrijven ≥ 50 geiten	156.110	alle dieren verplicht gevaccineerd	
aantal kinder- en zorgboerderijen	121	alle verplicht gevaccineerd	121
totaal aantal schapen	920	alle verplicht gevaccineerd	
totaal aantal geiten	1.121	alle verplicht gevaccineerd	
mogelijke extra aantal kinder-, zorg-, contactboerderijen	152	stel: 50% gevaccineerd	76
totaal aantal schapen	3.850	stel: 50% gevaccineerd	
totaal aantal geiten	2.370	stel: 50% gevaccineerd	
aantal UBN's met 0 opgegeven schapen	1.762	geen vaccinaties	
aantal UBN's met 1 t/m 49 schapen	6.972	stel: 1% wil vrijwillig vaccineren	70
totaal aantal schapen op bedrijven met 1 t/m 49 schapen	76.403	stel: 1% van de dieren	
schapenbedrijven met ≥ 50 schapen	818	stel: 3% wil vaccineren (melkschapen verplicht, rest vrijwillig)	25
aantal schapen op bedrijven met ≥ 50 schapen	131.493	stel: 6% van de dieren	
		aantal te enten bedrijven	769
		aantal te enten geiten	
		aantal te enten schapen	

24.01.2009

vaccinkosten:
schaap: 2x 1ml
geit: 2 x 2ml

		Geschatte kosten voor twee opties (per uur en per dier), per vaccinatieronde, exclusief aansturing en afhandeling door VWA en/of GD				
geiten	schapen	tarief per dier	totaal	gem. aantal uren per bedr.	tarief per uur	totaal
				1	120	23.520
884		3	2.652			
				5	120	108.600
156.110		1,5	234.165			
				1,5	120	21.780
	920	3	2.760			
1.121		3	3.363			
				2	120	18.240
	1.925	3	5.775			
1.185		3	3.555			
				1	120	8.400
	764	3	2.292			
				4	120	12.000
	7.890	1,5	11.835			
		60	46.140			46.140
159.300						
	11.499	totaal	312.537			238.680

visitatarief inclusief administratie: 60

vaccinatietarief per dier:

grote bedrijven 1,50 per dier net als bij bluetongue

kleine bedrijven 3 per dier

GD Deventer
VOORLOOPBLAD (ONDERZOEKS)PROJECTEN
Onderzoek naar mogelijke bijwerkingen van Coxevac®

1. Projectnummer: 2080024
2. Opdrachtgever: ministerie van LNV; contactpersoon
3. Werktitel: onderzoek naar mogelijke bijwerkingen van Coxevac®
4. Trefwoorden (max. 5): Q-fever, Coxevac, vaccinatie, geit, bijwerkingen
5. Projectleider: (voorlopig)
6. Projectteam:
7. Bij uitvoering betrokken organisaties: GD en CVI
8. Looptijd project : nog nader overeen te komen
9. Datum wijziging : 24.02.2009; 13.04.2009
10. Data rapportage : nog nader overeen te komen
11. Samenwerking derden : niet van toepassing
12. Externe financiering : ministerie van LNV
13. Totale kostenbegroting: afhankelijk van een aantal onzekerheden, ruim € 300.000,-, exclusief te maken accountantskosten
14. Parafering voor akkoord.
 - Projectleider : d.d.
 - Projectmanager: : d.d.
 - Programma manager : d.d.

Projectbeschrijving

Samenvatting

BESCHRIJVING VAN HET ONDERZOEKSPROJECT

1. INLEIDING

In de tien jaar voorafgaand aan 2007 werd de diagnose Q-fever bij de mens in ons land minder dan twintig keer per jaar gesteld. In 2007 deed zich een uitbraak van Q-fever voor rond het Brabantse dorp Herpen en daarbij werden ongeveer 170 mensen ziek en ongeveer 40% daarvan werd opgenomen in het ziekenhuis. In 2008 kwam Q-fever in dezelfde regio terug en aan het eind van dat jaar stond de teller stil op precies duizend humane patiënten en van die patiënten werd ongeveer 20% opgenomen in het ziekenhuis.

Coxiella burnetii, de verwekker van Q-fever, werd in ons land in 2005 voor het eerst aangetoond als veroorzaker van een abortusprobleem op een melkgeitenbedrijf in het zuiden van het land. In datzelfde jaar volgde een tweede geval. In 2006 werden zes nieuwe gevallen op melkgeitenbedrijven gevonden en één geval op een melkschapenbedrijf. In 2007 kwamen daar zeven gevallen op melkgeitenbedrijven bij en in 2008 werd deze diagnose op één melkschapenbedrijf en acht melkgeitenbedrijven gesteld. In 2009 is tot nu toe op één melkgeitenbedrijf abortus veroorzaakt door *Coxiella burnetii* vastgesteld. Op twee na alle getroffen melkgeitenbedrijven liggen in Zuid-Nederland en het betreft grote bedrijven met gemiddeld ongeveer 1.000 volwassen dieren per bedrijf. De abortuspercentages op deze geitenbedrijven lopen uiteen van ongeveer tien tot zestig procent. Bij een abortus uitbraak komen miljarden *Coxiella*'s in de omgeving terecht die in stof over betrekkelijk grote afstanden met de wind kunnen worden meegevoerd. Via inhalatie kan aldus niet alleen besmetting van de mens maar ook van andere geiten en andere diersoorten plaatsvinden. Over de achtergronden van de door *C. burnetii* veroorzaakte abortusproblemen is nog niet veel bekend maar tussen deze problemen en de problemen bij mensen in dezelfde regio lijkt een verband te bestaan. In een poging om de uitscheiding van bacteriën door geiten en daarmee de blootstelling van de mens te beperken is in 2008 de mogelijkheid geboden om geiten tegen Q-fever te vaccineren. Daartoe is een vrijstelling verleend voor het nog niet geregistreerde vaccin Coxevac® van het Franse farmaceutisch bedrijf CEVA Santé Animale. Van dit vaccin zijn inmiddels in Frankrijk enkele honderdduizenden doseringen toegediend aan herkauwers (runderen, schapen en geiten). Op basis van door de producent geleverde informatie over farmacovigilantie studies lijken de bijwerkingen van dit dode vaccin heel beperkt (Figuur 1).

Figuur 1. Onderstaande tekst is afkomstig uit 'Coxevac, ATVAP 05/006. Bilan Pharmacovigilance avril 2005-mars 2006 en geeft een opsomming van de geregistreerde bijwerkingen (0,037%) na vaccinatie met Coxevac®.

Pour évaluer le taux d'incidence de chaque effet observé par rapport aux ventes, nous avons estimé que :

- 115 562 animaux ont été vaccinés (ref partie 2)
- Quand le nombre d'animaux ayant réagi est inconnu dans un cas, nous avons approximé à une réaction.

L'incidence d'effets indésirables est donc le nombre d'animaux ayant réagi x 100/ le nombre d'animaux vaccinés.

Les taux d'incidence calculés sont donc :

- 0.08 % de réactions locales,
- 0.003 % d'hyperthermie passagère,
- 0.012 % d'avortements,
- 0.04 % d'essoufflement/fatigue/abattement et/ou baisse de production laitière,
- 0.002 % de mortalité,
- 0.007 % de cas isolés.

Over de periode 01.04.2006 tot 28.02.2007 zijn vergelijkbare cijfers bekend; toen werden in totaal 47.462 herkauwers gevaccineerd en daarbij werden in 0,038% van de gevallen een of enkele van de volgende bijwerkingen vastgesteld: locale entreactie, abortus, hyperthermie en depressie.

In Nederland zijn met dit vaccin in het najaar van 2008 ongeveer 35.000 geiten gevaccineerd en medio februari 2009 waren bijwerkingen gemeld van tien bedrijven. De gesignaleerde verschijnselen op die bedrijven waren:

- reductie in melkgift tot ongeveer 15% gedurende enkele dagen; daarna nam bij de meeste dieren de melkgift geleidelijk weer toe;
- enkele dieren blijvende melkgiftdaling, droog gezet en afgevoerd;
- duidelijker melkgiftreductie na tweede vaccinatie;
- sloomheid, verminderde voeropname en verhoging lichaamstemperatuur;
- geen of minder bijwerkingen bij lammeren.

Van de tien gevaccineerde bedrijven die GD en CVI monitoren in het gebied rond Uden zijn op drie bedrijven bijwerkingen gezien. Op deze bedrijven zijn geen reacties gezien bij lammeren maar deze dieren zijn ook niet lacterend en milde verschijnselen vallen daarom minder snel op. Ook blijft voorlopig een beetje de indruk bestaan dat de hierboven omschreven problemen niet of minder voorkomen bij niet besmette bedrijven. Aanvankelijk waren we van plan om de gevaccineerde bedrijven te enquêteren om een betere indruk te krijgen van de mater waarin bijwerkingen waren gesignaleerd maar daar hebben we om meerdere redenen vanaf gezien.

Om een indruk te krijgen van de eventuele reacties die optreden bij melkgeiten na vaccinatie met Coxevac[®] is voorgesteld dit nader te onderzoeken door gevaccineerde geiten na vaccinatie te volgen door ze te temperen en te controleren op locale entreacties en de melkproductie en eventueel optredende klinische verschijnselen te laten vastleggen.

2. PROJECT RESULTATEN

Het doel van dit onderzoek is om op een objectieve manier vast te stellen of, en zo ja, in welke mate entreacties optreden bij geiten na vaccinatie met Coxevac[®]. Daartoe worden tien bedrijven gevaccineerd met Coxevac[®] en vijf controlebedrijven geïnjecteerd met een oplossing van fysiologisch zout. Op bedrijfsniveau worden melkproductie en eventueel optredende klinische verschijnselen vastgelegd door de eigenaar. Gedurende vijf dagen na vaccinatie worden per bedrijf 60 dieren getemperd en gecontroleerd op locale entreacties.

3. ONDERZOEKSPLAN GEHELE PERIODE

Om een objectieve indruk te krijgen van de eventuele reacties die optreden bij melkgeiten na vaccinatie met Coxevac[®] is afgesproken om zo mogelijk voorafgaand aan de vaccinatiecampaagne van 2009 op drie maal vijf bedrijven deze reacties in beeld te brengen. Hiertoe worden vijf bedrijven met een Q-fever historie, vijf bedrijven zonder een Q-fever historie en zo mogelijk vijf controlebedrijven benaderd om aan dit onderzoek mee te doen. De eerste tien (twee maal vijf) bedrijven worden gevaccineerd met Coxevac[®], de controlebedrijven worden geïnjecteerd met een fysiologische zoutoplossing en alle bedrijven worden gevolgd in de tijd en op bedrijfsniveau vindt vastlegging plaats van de melkproductie en eventueel optredende verschijnselen. Per bedrijf worden zestig at random gekozen dieren gevolgd: vijftig dieren worden gevaccineerd of geïnjecteerd met een oplossing van fysiologisch zout en tien dieren worden niet behandeld en vervolgens worden alle zestig dieren enkele dagen na de eerste en tweede vaccinatie getemperd en gecontroleerd op locale entreacties. De tien niet gevaccineerde dieren worden na afloop van het onderzoek alsnog gevaccineerd. Voor elk dier wordt een nieuwe naald gebruikt.

Aan de deelnemers wordt gevraagd om de melkproductie van de dieren op bedrijfsniveau bij te houden vanaf zes weken voor de eerste vaccinatie tot tien weken na de tweede vaccinatie. Klinische verschijnselen bij de dieren worden door de eigenaar genoteerd op een vooraf afgesproken manier en onafhankelijk van de bevindingen die de onderzoekers vastleggen.

4. FASERING PER PERIODE

Op de deelnemende bedrijven houdt de geitenhouder de melkproductie bij vanaf zes weken voor de eerste vaccinatie tot tien weken na de tweede vaccinatie. De eigenaar houdt informatie bij over de voeropname, het aantal lacterende dieren en eventueel optredende klinische verschijnselen. Vooraf wordt hiervoor een makkelijk in te vullen schema gemaakt waarop melkproductie, voeropname, wel of niet sloom zijn, enz. kunnen worden vermeld en dit wordt met de geitenhouder besproken.

Op Dag 0 wordt eerst van de 60 dieren die daarna worden gevolgd een bloedmonster afgenomen voor serologisch onderzoek op Q-fever. Daarna worden 50 van de 60 dieren gevaccineerd of geïnjecteerd met 2 ml van een fysiologisch zoutoplossing; tien dieren worden niet behandeld. Deze 60 dieren worden daarna vier dagen gevolgd. Drie weken na de eerste vaccinatie worden de dieren opnieuw gevaccineerd en op dezelfde wijze gevolgd.

Op elk bedrijf worden 60 dieren gevolgd: de 10 niet geënte dieren en 50 geënte dieren:

Dag 0:

- 60 dieren temperaturen;
- bloedafname voor serologisch onderzoek op Q-fever van bovenstaande 60 dieren;
- 60 dieren merken;
- vaccineren van 50 dieren of injecteren met 2 ml van een oplossing van fysiologisch zout;
- temperaturen van de 60 dieren vier uur na vaccinatie en vaccinatieplaats controleren; gegevens worden per dier genoteerd.
- Koppel inspecteren en vastleggen bevindingen.

Dag 1:

- temperaturen van de 60 dieren en controle vaccinatieplaats; vastleggen data;
- koppel inspecteren en vastleggen bevindingen.

Dag 2:

- temperaturen van de 60 dieren en controle vaccinatieplaats; vastleggen data;
- koppel inspecteren en vastleggen bevindingen.

Dag 3:

- temperaturen van de 60 dieren en controle vaccinatieplaats; vastleggen data;
- koppel inspecteren en vastleggen bevindingen.

Dag 4:

- temperaturen van de 60 dieren en controle vaccinatieplaats; vastleggen data;
- koppel inspecteren en vastleggen bevindingen.

Afhankelijk van de bevindingen gedurende de eerste vier dagen kan worden besloten om het temperaturen van de dieren en het controleren van de vaccinatieplaats na dag 4 met een of enkele dagen te verlengen.

Dag 7: telefonisch contact opnemen met deelnemers; bij problemen bedrijf bezoeken.

Dag 14: telefonisch contact opnemen met deelnemers; bij problemen bedrijf bezoeken.

Dag 21:

- vaccineren van dezelfde 60 dieren als op dag 0 en toedienen 2 ml fysiologisch zoutoplossing;
- temperaturen van de 60 dieren en controle vaccinatieplaats; vastleggen data
- koppel inspecteren en vastleggen bevindingen.

Dag 22:

- temperaturen van de 60 dieren en controle vaccinatieplaats; vastleggen data;
- koppel inspecteren en vastleggen bevindingen.

Dag 23:

- temperaturen van de 60 dieren en controle vaccinatieplaats; vastleggen data;
- koppel inspecteren en vastleggen bevindingen.

Dag 24:

- temperaturen van de 60 dieren en controle vaccinatieplaats; vastleggen data;

- koppel inspecteren en vastleggen bevindingen.

Dag 25:

- temperaturen van de 60 dieren en controle vaccinatieplaats; vastleggen data;
- koppel inspecteren en vastleggen bevindingen.

Dag 28: telefonisch contact met deelnemers en bij problemen bedrijf bezoeken.

Dag 35: telefonisch contact met deelnemers opnemen en bij problemen bedrijf bezoeken.

Dag 63: alle bedrijven bezoeken en verzamelde informatie doornemen en meenemen voor verwerking. Tien weken na de tweede vaccinatie worden de melkproductiegegevens verzameld.

5. SAMENWERKING

GD en CVI; GD en CVI stemmen onderzoeksvoorstel af. GD voert onderzoek uit en rapportage vindt plaats in onderling overleg tussen GD en CVI.

6. RAPPORTAGE EN COMMUNICATIE

Voor de tweede vaccinatie vindt een tussenrapportage plaats met de bevindingen tot dat moment. Na afloop van het onderzoek vindt een volledige rapportage plaats. Daarbij vindt een beschrijving plaats van het onderzoek en aan het onderzoek deelnemende bedrijven en worden de waarnemingen beschreven per bedrijf en per groep bedrijven.

7. BEGROTING + REALISATIE

Zie voorloopblad

Project overleving *Coxiella burnetii* in potstalmest

Inleiding

Sinds de toename van het aantal humane gevallen van Q-fever in het zuiden van Nederland in 2007 is gesproken over de rol van mest afkomstig van besmette bedrijven bij de verspreiding van *Coxiella burnetii*. Het is namelijk bekend dat nageboorte en vruchtwater van geïnfecteerde schapen en geiten grote aantallen *Coxiella*'s kunnen bevatten. Bij een abortus komen deze kiemen voor een deel in de mest terecht. In de tot nu toe genomen maatregelen is hiermee rekening gehouden: op besmette bedrijven worden nageboortes verwijderd en aangeboden ter destructie, ook geldt een verbod van drie maanden op het uitmesten van de stal en alle bedrijven moeten uitgereden mest direct onderwerken. Is dat laatste niet mogelijk dan moet de mest eerst minimaal drie maanden worden opgeslagen voor de mest kan worden aangewend.

Onderzoek

Genoemde termijnen van drie maanden zijn gebaseerd op oudere literatuur en daarom is vorig jaar afgesproken om de teruggang in aantallen *Coxiella*'s in opgeslagen mest afkomstig van melkgeitenbedrijven nader te onderzoeken. Daarvoor is het nodig om *Coxiella burnetii* te kunnen isoleren door de kiem te kweken. Daarvoor zijn speciaal ingerichte laboratoriumruimtes onder zogenoemde BSL3 condities nodig en deze voorzieningen zijn sinds kort operationeel bij CVI: enkele weken geleden heeft CVI laten weten er in te zijn geslaagd *Coxiella burnetii* te kunnen kweken.

Omdat aan een belangrijke voorwaarde voor nader onderzoek naar de overleving van *Coxiella burnetii* is voldaan hebben CVI, RIVM en GD het voorgestelde onderzoeksplan verder uitwerkt. Dit uitgebreide onderzoek naar de overleving van *Coxiella burnetii* in potstalmest zou na de zomervakantie kunnen starten en bestaat uit drie onderdelen:

- in vitro experimenten waarbij wordt bepaald wat de decimale reductietijd van *Coxiella burnetii* is in geitenmest;
- in vivo experimenten waarbij onder veldomstandigheden de in vitro experimenten worden gecontroleerd.

De doorlooptijd van beide bovengenoemde experimenten is nog niet bekend maar geschat wordt dat dit onderzoek in totaal ongeveer anderhalf jaar duurt.

Pilot

Om een betere inschatting van de opzet en de doorlooptijd te kunnen maken wordt voorgesteld om eerst een pilot uit te voeren waarbij in verschillende lagen van nog niet uitgemeste potstalmest en in uitgemeste potstalmest die aan het composteren is, het verloop van de temperatuur in de tijd te meten. Tegelijk wordt de reductie in het aantal *Coxiella*'s in de tijd gemeten door onderzoek met behulp van PCR en kweek. Dit onderzoek kan starten in september en heeft een doorlooptijd van drie maanden. Rond de jaarwisseling kunnen dan de eerste resultaten worden besproken. De kosten die met deze pilot gepaard gaan bestaan uit de volgende componenten:

- meetapparatuur; moet nog worden geïnventariseerd maar gaat waarschijnlijk om relatief kleine bedragen;
- uitzoeken bedrijf of bedrijven en meten en monsternamen: kost ongeveer één mandag per week gedurende drie maanden;
- PCR en kweek: kunnen worden uitgevoerd binnen de reguliere taken van RIVM en CVI.

Deze beschrijving wordt ook opgenomen in het onderzoeksplan dat nu verder wordt uitgewerkt.

Deventer, 9 juli 2009,

Van:
Verzonden: zaterdag 1 augustus 2009 9:34
Aan:
Onderwerp: RE: advies deskundigen

Prima; wij zien elkaar de 18^e of 19^e bij LNV.

Met vriendelijke groet,

www.ecsrhvn.eu

GD
Postbus 9, 7400 AA Deventer
@gddeventer.com
www.gddeventer.com

Van: [redacted]@minlnv.nl]
Verzonden: donderdag 30 juli 2009 16:16
Aan:
Onderwerp: advies deskundigen

Hoi,

In het advies van de deskundigen wordt verwezen naar een eerder advies van het OMT: aandacht besteden aan bedrijfsmatige en bouwkundige aspecten van geitenbedrijven en te onderzoeken in hoeverre verspreiding door verwaaïing kan worden teruggedrongen. Hierbij wordt aangegeven dat deze aspecten worden meegenomen in het Q-VIVE project. Ik wil jullie erop wijzen dat wij dit advies hebben opgepakt en ook al met HAS KennisTransfer in overleg zijn over een onderzoek. Graag betrek ik jullie bij de begeleiding van het onderzoek door de HAS, zodat er geen dubbelingen zijn. Ik krijg vandaag of morgen een offerte.

Beleidsmedewerker
Directie Voedselkwaliteit en Diergezondheid

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by m

156

Van:**Verzonden:** donderdag 7 augustus 2008 9:19**Aan:****Onderwerp:** Ceva

Beste

Hierbij nog de twee namen van mensen van Ceva die eventueel bij een gesprek aanwezig zouden moeten zijn:

Specialist kleine herkauwers van CEVA:
Hoofdverantwoordelijke vaccinontwikkeling:

Met vriendelijke groet,

www.ecsrhm.eu

GD

Postbus 9, 7400 AA Deventer

[@gddeventer.com](mailto:gddeventer.com)

www.gddeventer.com

Meeting on Q-fever
Date: 19 August 2009
Time: 9.00 – 14.00 h

Present:

(VDC-LNV),	(VDC-LNV),	(VWA),
(VWA),	(PG-VWS),	(PG-VWS),
(GD),	(RIVM),	(CVI),
(CEVA),	(CEVA),	(LTO),
		(INRA)

Start

In absence of . , the president of the meeting is . The purpose of the meeting is to have an overview of all the research that is ongoing and a open discussion on research and the possibilities of the vaccination campaign of next year
In the afternoon, in a smaller group, a discussion will take place on the vaccination campaign of next year and on the questions that remain unanswered concerning new policy on bulk milk monitoring.

Presentations

The presentations are included in the email.

Highlights

Veterinary aspects

- The goat sector has grown a lot since 1995 in The Netherlands. The Q-fever problem area is the densest goat farm area in the Netherlands.
- The working hypothesis is that goats are the main source of Q-fever in humans. Goats shed many bacteria with an abortion and the bacteria are transmitted to humans by aerosol/dust.
- Many questions still remain unanswered between the excretion by goats and the infection in humans.
- Although cattle also excrete bacteria, without clinical symptoms, the focus in The Netherlands is mainly on goats. Considering the epidemiology in The Netherlands, cattle are not related to this Q-fever outbreak. Possibly the different way of keeping cattle can be of influence.
- Next year a research will start to define the role of pet animals and horses in the epidemic of Q-fever. So far there are no reasons to believe pet animals and horses play a big role in the epidemic.
- The seroprevalence in goats in The Netherlands is 7,8 % of the goats and 17,4 % of the goatfarms
- There are no indications that the Q-fever bacteria is transmitted from mother to lam through milk. In cattle there are papers where it is proved that transmission from mother to lam through milk is possible.
- There is no hard evidence of intra uterine transmission of Q-fever.
- In France, goat manure is treated with calcium hydrate. In France there is an advice to bury manure of infected premises deep in the ground.

Human health aspects

- Follow-up of the 2007 patients shows that about 40% have long term self-reported health problems, especially chronic fatigue.
- Living close to an infected farm is an important risk factor for Q fever.
- RIVM works on a model to estimate the risk of infection in the area around an infected farm.

Vaccine side effects and effectivity

- The study on side-effects shows that there are hardly any severe side effects. Only on positive farms side effects are reported in individual animals (increase in temperature, decrease of feed intake). On farm level no side-effects are reported.
- The vaccine does not seem effective in animals that were infected before vaccination.

Vaccine

- The vaccine does not prevent animals 100% against infection with Q-fever. In a study of 16 sheep the vaccine reduces abortions by 70% and shedding of the bacteria with Log 3 (van 10^{10} to 10^7). Because the way of infection in a challenge trial differs greatly from the way of infection in the field and because of the big reduction in abortions, experts believe that vaccination, in combination with the other proposed measures (bulk milk monitoring, and movement restrictions), is a good way to control the epidemic.
- The questions EMEA has asked CEVA, concerning the registration, were answered by CEVA and the response of EMEA is expected in October.
- In seropositive animals the vaccine is not effective
- A dilution of the vaccine can be used as a skintest to select seropositive animals.

Explanation situation and measures in France

- No official policy on Q-fever.
- Vaccination is an initiative of the farmers. In the past there were restrictions on milk, farmers worry these restrictions might come back.
- In France farmers have an economical motive to vaccinate.
- There have been problems in humans after repeated abortions in goats, on a smaller scale than in The Netherlands (+/- 100 patients).
- In France a lot of cheese made of raw goat milk is consumed. About 3 out of 4 cheeses is PCR positive for Q-fever.

Discussion on research

- In France a research is ongoing on manure. CVI will contact the responsible researcher on this subject..
- CEVA would like to do research on the effectivity of the vaccine when challenged with the Dutch strain of the virus and on the virulence of the Dutch strain.

Possibilities of the vaccination campaign in 2010

- CEVA is able to deliver 3 times the quantity of 2009 (1,5 million doses) as of April 2009.
- The possibilities of an earlier delivery (November/December) are considered by CEVA.
- As soon as the amount of animals to be vaccinated in 2010 is calculated, the ministry will contact CEVA on the amount of vaccines necessary in 2010.

Verslag overleg Q-koorts maatregelen en vaccinatiecampagne

Datum: 19 augustus 2009

Tijd: 14.00 – 17.00 uur

Deelnemers: (VD-LNV), (VD-LNV),
(VWA), (VWA), (PG-VWS), (PG-VWS)
(CVI), (GD), (RIVM),
(RIVM)

Verwachtingen voor 2010

- Verwacht wordt dat in 2010 ook nog veel mensen ziek zullen worden door Q-koorts.
- Deskundigen hebben positieve verwachtingen van vaccinatie in combinatie met andere maatregelen.

Vaccinatiecampagne 2010

- Alle melkgeiten en melkschapen op bedrijven met meer dan 50 dieren.
- Alle schapen en geiten op kinderboerderijen, dierentuinen en zorgboerderijen.
- Alle schapen in rondtrekkende kuddes, op bedrijven waar lammetjesaaidagen gehouden worden, of in natuurgebieden waar contact met mensen is.
- Rest van de schapen en geiten vrijwillig
- Er zijn 1,5 miljoen doses vaccins beschikbaar.
- De GD rekent uit hoeveel doses vaccin ongeveer nodig zijn voor de vaccinatiecampagne in 2010. (actie)
- Het uitvoeren van een skintest voordat gevaccineerd wordt, om alleen de nog negatieve dieren te vaccineren, wordt niet haalbaar gevonden. Het uitvoeren en aflezen van de skintest is een lastig karwei, zeker op grote bedrijven.

Vragen bij besmet verklaren op basis van tankmelkonderzoek

Er zijn nog veel vragen over de gevolgen van een systeem waarbij bedrijven op basis van tankmelkonderzoek besmet verklaard worden.

Toelichting op het systeem

- Tankmelk wordt elke 2 maanden onderzocht.
- Bij een positieve uitslag wordt de VWA op de hoogte gesteld.
- De VWA bezoekt het bedrijf, neemt een tankmelkmonster en neemt vaginaal swabs bij een steekproef van het aantal dieren.
- Deze monsters worden gestuurd aan het CVI ter bevestiging van de positieve uitslag.

Maatregelen

- Vervoersbeperkingen
 - Vanaf besmette bedrijven mogen geen dieren voor melkproductie of voor fokkerij worden afgevoerd.
- Hygiënemaatregelen
 - Voor besmette bedrijven geldt in elk geval het hygiënepakket zoals dat nu voor alle bedrijven geldt.
 - Aanvullend op het uitmestverbod tijdens de lammerperiode +30 zullen bedrijven de mest nog 90 dagen afgedekt moeten opslaan. Daarna kan de mest worden uitgereden op het land, tenzij uit onderzoek blijkt de mest dan nog onvoldoende veilig is.

Vragen

1. Moet op besmette bedrijven een bezoekersverbod worden ingesteld?
Direct contact met besmette dieren is het grootste risico op besmetting. Alle deelnemers van het overleg zijn van mening dat er een bezoekersverbod moet gelden voor besmette bedrijven.

2. Moet een bezoekersverbod het hele jaar in stand blijven of is het voldoende alleen tijdens de lammerperiode + 30 dagen een bezoekersverbod op te leggen?

Antwoord:

Deze vraag is nog niet beantwoord.

3. Bij een bezoekersverbod rijst meteen de vraag wat we adviseren aan mensen (risicogroepen) die in de buurt van bedrijven recreëren of wonen.

Antwoord:

Met tankmelkmonitoring wordt een besmetting in een heel vroeg stadium gevonden. Veehouders nemen vervolgens maatregelen om zo snel mogelijk vrij te worden. Hiermee wordt het risico voor mensen in de buurt van bedrijven zo klein mogelijk gemaakt. Een protocol voor besmette bedrijven om snel vrij te worden, wordt uitgewerkt door de GD en het CVI en zal vervolgens besproken worden met betrokken partijen. (actie GD en CVI)

VWS maakt via de RIVM website bekend waar de gebieden zijn met de meeste zieken. Daardoor kunnen mensen die dat willen hun eigen conclusies trekken (bijvoorbeeld een bepaald gebied niet bezoeken). VWS adviseert niet actief waar de bedrijven zich bevinden, noch dat het een risico is om naar bepaalde gebieden te reizen. VWS kan geen advies geven waardoor mensen worden beschermd. Die kennis is momenteel niet beschikbaar. De vraag blijft dus open tot dat we dat inzicht wel hebben.

Voor nu zetten we in op een snelle herkenning en adequate behandeling van Q-koorts door hulpverleners. En dus op bekendmaking van de besmette bedrijven (via de burgemeesters) aan de GGD-en, die op hun beurt de hulpverleners informeren.

4. Kan er onderscheid gemaakt worden tussen zwaar besmette bedrijven en licht besmette bedrijven?

Antwoord:

Er is geen onderbouwing voor onderscheid tussen zwaar besmette en licht besmette bedrijven. Het is op dit moment niet duidelijk of licht besmette bedrijven ook minder risico vormen voor de volksgezondheid. Mogelijk spelen managementfactoren een grotere rol in de grote van het risico voor de volksgezondheid dan de mate van besmetting.

Zonder onderscheid is de prikkel voor alle veehouders het grootst om zo snel mogelijk vrij te worden.

5. Worden de gegevens van de tankmelkmonitoring aan GGD-en gemeld?

Antwoord:

De VWA meldt bevestigingen van aangifteplichtige dierziekten aan burgemeesters.

20 aug. 09 overleg LTO en productschap bij LNV over BTV1 en Qkoorts

Vertrouwelijk

Q koorts

Tankmelkmonitoring

Toelichting op het systeem

- Tankmelk wordt elke 2 maanden onderzocht.
- Bij een positieve uitslag wordt de VWA op de hoogte gesteld.
- De VWA bezoekt het bedrijf, neemt een tankmelkmonster en neemt vaginaal swabs bij een steekproef van het aantal dieren.
- Deze monsters worden gestuurd aan het CVI ter bevestiging van de positieve uitslag.
- Er wordt gebruik gemaakt van bestaande melkstromen.
- Bedrijven die geen melk laten onderzoeken bij Q-lip moeten zelf een monster insturen.
- De eerste keer zal van deze laatste categorie bedrijven een melkmonster worden opgehaald door de GD.
- Elk jaar zal een steekproef genomen worden van bedrijven om te controleren dat de melkmonsters juist genomen worden.
- De verwachting is dat met tankmelkonderzoek 30% van de bedrijven als besmet worden aangemerkt.

Wat zijn de sanctie voor bedrijven die niet aan de eisen voldoen (**actie LNV**)? Wat is de frequentie van de steekproeven? LNV neemt de verplichting aan deelname tankmelkonderzoek in een eigen regeling op.

Protocollen en maatregelen

Wanneer wordt overgestapt op besmet verklaren van bedrijven op basis van tankmelkmonitoring, worden aan besmette bedrijven strikte maatregelen opgelegd (vervoersbeperkingen, mest- en hygiënemaatregelen en een bezoekerverbod). Om perspectief te bieden aan bedrijven wordt gewerkt aan een protocol voor besmette bedrijven om zo snel mogelijk vrij te worden van Q-koorts. Wanneer een eerste versie van het protocol gereed is, zal dit besproken worden met LTO (**actie LNV**)?

Het is nog de vraag of vervoer tussen besmette bedrijven kan plaatsvinden i.v.m. het mogelijke verspreidingsrisico wat hier aan hangt geeft LNV aan. Deze vraag is aan deskundigen voorgelegd. LTO geeft aan dat er wens is vanuit de sector om individuele dieren te kunnen afvoeren na een PCR-test. Aan deskundigen zal worden voorgelegd wat hiervan het veterinaire risico is. (**actie LNV**) I&R en borging zijn aandachtspunten bij het treffen van vervoersmaatregelen.

Het alternatief voor een uitmestverbod gedurende de lammerperiode + 90 dagen is dat er, in afwachting van een beter alternatief, een uitmestverbod geldt gedurende de lammerperiode + 30 dagen, waarna de mest gedurende 90 dagen afgedekt opgeslagen moet worden op het bedrijf. Hebben bedrijven hiervoor voldoende capaciteit? Zijn er bij onvoldoende capaciteit op bedrijven mogelijkheden om mest elders afgedekt op te slaan? (**actie LTO**)

Het RIVM had aangegeven dat de bacterie maar 1 week in water overleeft. Volgens LTO kan mest in containers onder water gezet worden. Het CVI zal gevraagd worden om deze vraag mee te nemen in het onderzoek naar de overleving van *Coxiella burnetii* in mest.

Voor besmette bedrijven zal een bezoekersverbod gelden. Deskundigen buigen zich er nog over of het bezoekersverbod het hele jaar moet gelden, of alleen tijdens de lammerperiode + 30 dagen. Hoe kan de primaire veehouderijbedrijfsvoering naast bijvoorbeeld een boerencamping of boerderijwinkels plaatsvinden en hoe kan dit goed geborgd worden? LTO gaat dit binnen verbrede landbouw oppakken (**actiepunt LTO**)

Vaccinatiecampagne

In overleg met deskundigen is voor 2010 de volgende vaccinatiecampagne besproken.

- De huidige vaccinatiecampagne uitbreiden naar heel Nederland
- Aanvullend daarop ook de schapen op bedrijven waar lammetjesaaidagen worden gehouden, in natuurgebieden en in rondtrekkende kuddes.
- De rest van de schapen en geiten kan vrijwillig gevaccineerd worden.
- De GD berekent hoeveel dieren dit zijn en hoeveel vaccin volgend jaar nodig is.

CEVA heeft aangegeven dat ze voor levering van vaccin niet meer zullen wachten tot de gehele bestelling gereed is. Alle vaccins die gereed zijn, zullen direct geleverd worden aan AUV. LTO geeft aan dat er door veehouders beter gevaccineerd zal worden als dieren die naar de bok gaan eerst gevaccineerd kunnen worden. LTO is van mening dat de vaccinatiestrategie hierop aangepast dient te worden. LNV geeft aan met de GD te zullen bekijken wat de mogelijkheden zijn.

Red. vaccins die in april en juni zijn geleverd zijn de dag volgend op levering bij AUV geleverd aan dierenartsen en zijn inmiddels gebruikt. Aanpassingen van de vaccinatiestrategie zijn alleen mogelijk voor de leveringen van vaccin die in september en oktober verwacht worden. Aan de GD is aangegeven om rekening te houden met dieren die vorig jaar laat gevaccineerd zijn. Deze kunnen dit jaar weer laat gevaccineerd worden, waardoor eerder vaccins vrijkomen voor vaccinatie in de gebieden buiten het vaccinatiegebied.

Aan dierenartsen kan worden aangegeven dat zij binnen hun praktijk kunnen kijken welke dieren het eerst naar de bok moeten en deze dieren eerst vaccineren. Centrale aansturing hierop is niet haalbaar en zal de uitvoeringskosten van de vaccinatiecampagne onevenredig veel doen stijgen..

LTO heeft aangegeven dat alle dieren voor maart 2010 gevaccineerd dienen te worden. LNV geeft hierop aan dat, dat niet haalbaar is. CEVA heeft aangegeven tussen april en september 2010 1,5 miljoen vaccins te kunnen leveren in deelleveringen. Aan CEVA zal worden gevraagd om zo veel mogelijk vaccins voor april te leveren, zo mogelijk al in november.

Financiering

De GD heeft een begroting voor zijn deel van het tankmelkonderzoek. LNV geeft aan Q koorts onder het DGF te willen laten vallen. Dit punt is al geagendeerd in het bestuurlijk DGF overleg. *Red. op grond van artikel 10 van het convenant valt Q-koorts onder de convenantsafspraken tot 1 januari 2010.*

Communicatie

- Transparantie van alle onderzoeken en initiatieven die er lopen → LNV geeft aan dat er binnenkort een nieuwsbrief uit komt. De sector vraagt of we deze in concept kunnen ontvangen.
- Pers afstemming (**actie**)

LNV zal kijken of de presentaties van 19 augustus kunnen worden rondgestuurd aan de partijen aan tafel.

Blauwtong type 1- aanbesteding noodvoorraad

Er is slechts één inschrijver op de aanbestedingsprocedure. Deze inschrijver voldoet niet aan enkele van de gestelde knock-out criteria.

- de minimum leeftijd van het vaccineren van runderen
- de houdbaarheid van 8 maanden

De fabrikant kan geen informatie geven over effectiviteit van het vaccin tijdens dracht of lactatie. In het bestek is dit niet als knock-out criteria opgenomen.

De minister en de sector hebben vroeg in het jaar aangegeven dat het gewenst is om een noodvoorraad dit jaar op bestelling afroepbaar te hebben. LNV, PVE en LTO komen tot de conclusie dat voor het komende half jaar een contract afgesloten moet worden met Fort Dodge, ondanks dat het vaccin niet aan de eisen voldoet. Tegelijkertijd dient dan wel een nieuwe aanbesteding gestart te worden met soepeler eisen voor na 1 januari 2010. LNV-DR werkt een en ander verder uit..

44-38861-20013

Van:

Aan:

Bijlagen: Monitoring Q-fever PCR tankmelk.doc; Begroting Q-fever tankmelkmonitoring.xls

 HO^-

Cluster Landbouwhuisdieren

Van:

Aan:

CC:

Onderwerp: begroting Q-fever monitoring

Beste

Hierbij mijn huiswerk. Er zitten nog enkele onzekerheden in die pas na nadere afstemming met CVI en VWA kunnen worden ingevuld maar in grote lijnen zal er niet veel meer veranderen. Ik heb nog geen gelegenheid gehad om in huis een en ander te laten controleren maar ik hoop dat jij hier zo vandaag mee uit de voeten kunt.

Met vriendelijke groet,

Specialist in Small Ruminant Health Care

www.ecsrhm.eu

FW begroting Q-fever monitoring

The Netherlands

GD

Postbus 9, 7400 AA Deventer

.@gddeventer.com

www.gddeventer.com

Monitoring Q-fever melkgeiten- en melkschapenbedrijven met tankmelk-PCR

Op basis van de huidige informatie komt de monitoring van Q-fever op melkschapen- en melkgeitenbedrijven er als volgt uit te zien:

- zoveel als mogelijk worden de tankmelkmonsters via Q-lip verzameld. Wij zijn uitgegaan van de volgende aantallen:
 - o 360 melkgeitenbedrijven: de monsters van 75% (270) van deze bedrijven komen via de Q-lip stroom;
 - o 40 melkschapenbedrijven: de monsters van 50% (20) van deze bedrijven komen via de Q-lip stroom;
 - o In 2009 vinden drie onderzoekronden plaats;
 - o In 2010 vinden zes onderzoekrondes plaats.
- de monsters die niet via de Q-lip stroom komen worden de eerste keer via een andere weg opgehaald; daarna vindt aansturing op een zodanige manier plaats dat de houder zelf een monsterbuisje vult en opstuurt. Bij onverwachte uitslagen vindt herbemonstering plaats;
- de tankmelk-PCR wordt uitgevoerd op de GD;
- confirmatie van positieve uitslagen vindt plaats bij CVI-Lelystad op hetzelfde monster maar met een andere PCR;
- indien heronderzoek bij CVI-Lelystad ook resulteert in een positieve uitslag dan vindt herbemonstering van de tankmelk plaats door de VWA; tegelijk worden ad random 20 dieren individueel onderzocht (PCR op vaginaalwabs; is huidige procedure maar is nog niet definitief besloten); deze herbemonstering vindt alleen plaats als een bedrijf voor de eerste keer positief wordt;
- op basis van een eerder uitgevoerd vrijwillig tankmelkonderzoek is de verwachting dat ongeveer 30% van de deelnemende melkgeitenbedrijven een PCR-positieve tankmelk zal hebben. Van melkschapenbedrijven is deze informatie niet bekend maar aangenomen is dat dit percentage ook 30% is.
- na de eerste ronde vindt overleg plaats tussen LNV, VWA, CVI en GD; pas na dit overleg worden bedrijven formeel besmet verklaard;
- na drie rondes vindt een evaluatie plaats en vervolgens elk halfjaar.

De begroting op basis van bovenstaande is als volgt:

- de tankmelkmonsters van 290 bedrijven komen via de Q-lip stroom; elke ronde worden 10 monsters gemist die moeten worden opgehaald (100 euro per monster);
- de tankmelkmonsters van 110 bedrijven worden eenmalig opgehaald;
- vervolgens worden bovenstaande 110 bedrijven elke twee maanden aangestuurd om zelf een monster in te sturen (11 euro per monster); bij onverwachte uitslagen vindt herbemonstering plaats: dit betreft naar schatting 10 bedrijven per ronde.
- inregelen monsterstroom kost eenmalig ongeveer drie werkweken en vervolgens ongeveer een dag per ronde;
- na elke ronde een korte rapportage;
- elk jaar een jaarrapportage samen met CVI en VWA;
- in de loop van 2009 een aantal keren afstemmingsoverleg; daarna zal dit beperkt zijn tot één of twee keer per jaar.

Zie verder bijgaande bijlage voor het GD deel van de begroting.

Voor CVI geldt het volgende: in 2009 vindt per ronde confirmatie plaats van ongeveer 30% van de monsters (120 monsters per ronde). In de loop van 2010 zal dit percentage geleidelijk teruglopen. In 2009 komen daar de monsters bij die via VWA worden verzameld (zie hierna). Voor de VWA geldt in 2009: bij ongeveer 120 bedrijven worden eenmalig een tankmelkmonster en 20 vaginaalwabs verzameld; onderzoek van deze monsters vindt plaats bij CVI. In 2010 zullen naar verwachting via de VWA niet veel bedrijven meer worden bemonsterd.

GD Deventer, 20 augustus 2009,

PROJECTBEGROTING

Valuta EURO

Datum: 20.08.2009

Projectnr: nog niet bekend

Projectomschrijving Monitoring Q-fever tankmelk 2009 en 2010

Projectleider

Sectormanager

2009

EURO

	Eenh	Aant	Tarief	Eur
Practici kosten				
niet van toepassing				-
Materiaal verbruik				
Materiaalkosten				2.000,00
				2.000,00
Overige kosten				
Accountantskosten		2	1.500,00	3.000,00
Ophaalkosten monsters 2009:				
eenmalig 110 bedrijven à 100		110	100,00	11.000,00
ophalen monsters per ronde 20 x 2 x 100		40	100,00	4.000,00
aansturen monsters: 110 x 2 x 11		220	11,00	2.420,00
Ophaalkosten monsters 2010:				
6 x 20 x 103		120	103,00	12.360,00
aansturen monsters: 110 x 6 x 11,50		660	11,50	7.590,00
				40.370,00
Laboratoriumonderzoeken				
BASIS Basiskosten				
W1267B - Q-fever antistoffen				
Q-fever PCR				
2009: 3 x 400		1.200	67,60	81.120,00
2010: 6 x 400		2.400	69,63	167.112,00
Totaal Laboratoriumonderzoeken				248.232,00
Uren GD				
Verkoop- en dierenartsmanagement	uren	60	156,00	9.360,00
Productmanager	uren	100	112,50	11.250,00
Dierenarts specialist	uren	-	139,50	-
Buitendienstmedewerker	uren	-	92,00	-
SPA specialist	uren	-	112,50	-
Administratief medewerker	uren	-	74,50	-
SPA administratief medewerker	uren	300	73,50	22.050,00
Medewerker PION en COS-specialist	uren	-	112,50	-
Totaal Uren GD		460		42.660,00
Eenheden doorbelast				
Kilometers 5.000 km	km's	5.000	0,35	1.750,00
				1.750,00
Subtotaal kosten				335.012,00
Onvoorzien kosten 10%				33.501,20
Totale kosten (excl. 19% BTW)				368.513,20

27-7-2012

Begroting Q-fever tankmelkmonitoring

1608

161

Van:
 Verzonden: donderdag 27 augustus 2009 7:14
 Aan:
 Onderwerp: RE: Q-koorts tankmelkmonitoring

Zie hierna mijn reactie in je mail.

Met vriendelijke groet,

.....
www.ecsrhm.eu

GD
 Postbus 9, 7400 AA Deventer
gd@gddeventer.com
www.gddeventer.com

Van:
 Verzonden: woensdag 26 augustus 2009 8:45
 Aan:
 CC:
 Onderwerp: Q-koorts tankmelkmonitoring

Hartelijk dank voor het snelle opsturen van de begroting van de tankmelkmonitoring. We hebben de begroting besproken en ik heb er enkele vragen/opmerkingen bij.

1. Als bedrijven geen monster insturen dan willen jullie een monster gaan ophalen. Deze kosten zouden dan ten laste van de veehouder moeten komen. LTO geeft hierbij aan dat bedrijven soms een paar maanden geen melk produceren.
 De eerste ronde komen de monsters zo veel mogelijk via Q-lip. Ontbrekende monsters worden opgehaald. Ik weet niet of het slim is om de kosten voor het ophalen van de eerste ronde monsters door de veehouder te laten betalen. We weten dat bedrijven soms even niet produceren omdat alles drachtig is.
2. Wat zijn onverwachte uitslagen? Heeft het te maken met de validatie van het systeem, dat jullie dan zelf monsters willen gaan ophalen?
 We hebben tot nu toe ervaring met tankmelkmonsters op een beperkt aantal bedrijven. Van een negatief bedrijf hebben we bijvoorbeeld binnen een heel negatieve serie één laagpositieve uitslagen van een besmet bedrijf het omgekeerde. In zulke gevallen is het wenselijk direct een nieuw monster op te halen omdat je dan zo dicht mogelijk op de verandering zit.
3. De eerste keer, worden dan alleen monsters opgehaald van bedrijven die niet aan Q-lip leveren, of van alle bedrijven?
 Alleen de monsters die niet via Q-lip komen.
4. In deze begroting is nog geen rekening gehouden met een steekproef. Is dat bewust gedaan? Zou de VWA dat eigenlijk moeten doen?
 je bedoelt een steekproef om te controleren of er is gevaccineerd? Dat heb ik inderdaad niet meegenomen. We kunnen dit meenemen in dezelfde stroom en dat is de goedkoopste optie. Als jij het aantal aangeeft kun je dat vermenigvuldigen met ongeveer 10 euro (?); het gaat dus voor een complete ronde van 400 bedrijven om ongeveer 4000 euro. Moet ik dit opnemen in de definitieve versie?

Ten aanzien van de maatregelen voor bedrijven die positief zijn heb ik ook nog enkele vragen. Volgens mij zijn alle vragen al besproken, maar ik dacht ik zet ze nog even op een rijtje. Zou je deze mee willen nemen in het overleg met ... over een protocol voor bedrijven om snel weer vrij te worden? We hebben hiervoor 2 september de hele dag uitgetrokken.

5. In het huidige hygiënepakket staat dat gedurende de lammerperiode tot 30 dagen daarna niet mag worden uitgemes. Aanvullend daarop moet de mest direct worden ondergewerkt of gedurende tenminste 90 dagen afgedekt worden opgeslagen. Bij het nieuwe systeem, mag op alleen besmette bedrijven gedurende de lammerperiode niet worden uitgemes tot 30 dagen daarna. Klopt. Aanvullend daarop is het idee om de mest gedurende 90 dagen afgedekt op te slaan op het bedrijf. Mijn vraag is, mag de mest daarna worden uitgereden of niet? In principe ja, tenzij uit het mestonderzoek blijkt dat te weinig reductie plaatsvindt in het aantal Coxiella's door compostering.
6. Mogen opfokbedrijven dieren van besmette bedrijven opfokken? Ja maar alleen bij een 1 op 1 relatie. Mogen er dan ook nog dieren van andere besmette bedrijven op dat opfokbedrijf staan? Als we 1 op 1 relatie letterlijk nemen niet. Voor besmette bedrijven zou het kunnen. Ik zou het liever niet doen omdat je makkelijk het zicht verliest.
7. Mogen besmette bedrijven onderling dieren uitwisselen? Ik zou het liever niet doen (even meenemen naar 2 september).
8. Zijn dieren na een PCR-test veilig genoeg om te vervoeren naar andere besmette bedrijven? Hier hebben we te weinig ervaring mee. Uit het Franse onderzoek weten we dat de PCR-uitslag per dier in de tijd niet stabiel is. Als je het toestaat zou ik bij voorkeur zo'n dier (minstens) twee keer laten testen. En naar vrije bedrijven? Zou ik niet doen maar neem ik ook mee naar 2 september. (het gaat dan met name om bokken).

Aan risicogroepen wil VWS communiceren om niet naar gebieden te gaan waar zich besmette bedrijven bevinden. Zou ik niet doen en daar zijn meerdere redenen voor. We hebben geen goed verhaal richting mensen (risicogroepen) die in de buurt van besmette bedrijven wonen. Het enige wat we hebben is dat bedrijven strikte maatregelen nemen om zo snel mogelijk vrij te worden van Q-koorts. Er zit denk ik weinig bewegingsvrijheid voor ondernemers om keuzes te maken in de snelheid van vrij worden.

Vandaag ben ik met ... de hele dag op werkbezoek bij een industriële composteerder in Blitterswijk, en we gaan naar een groot geitenbedrijf in Brabant. Zullen we morgen even bellen? Prima, tot 9 uur zit ik in de auto en van 15 tot 15.30 uur en na 17 uur. Ik wil in september graag een keer mee met een dierenarts om te kijken bij het vaccineren (en misschien helpen met het vangen van geiten...). Kunnen we regelen. Misschien dat ... dat ook leuk vindt. Zou jij willen kijken of dat een keer zou kunnen?

Groeten,

Cluster Landbouwhuisdieren

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by m

11-05-2009 15:00:00

Van:

Verzonden: donderdag 28 mei 2009 9:32

Aan:

Onderwerp: Q-fever en vraag vaccin

Bijlagen: epicurve_Q-koorts_27-05-2009(1).xls

Hierbij de laatste stand van zaken.

Heb je al antwoord van CEVA over levering van vaccin? De practici beginnen te bellen wanneer ze de tweede enting kunnen doen.

Met vriendelijke groet,

www.ecsrhm.eu

GD

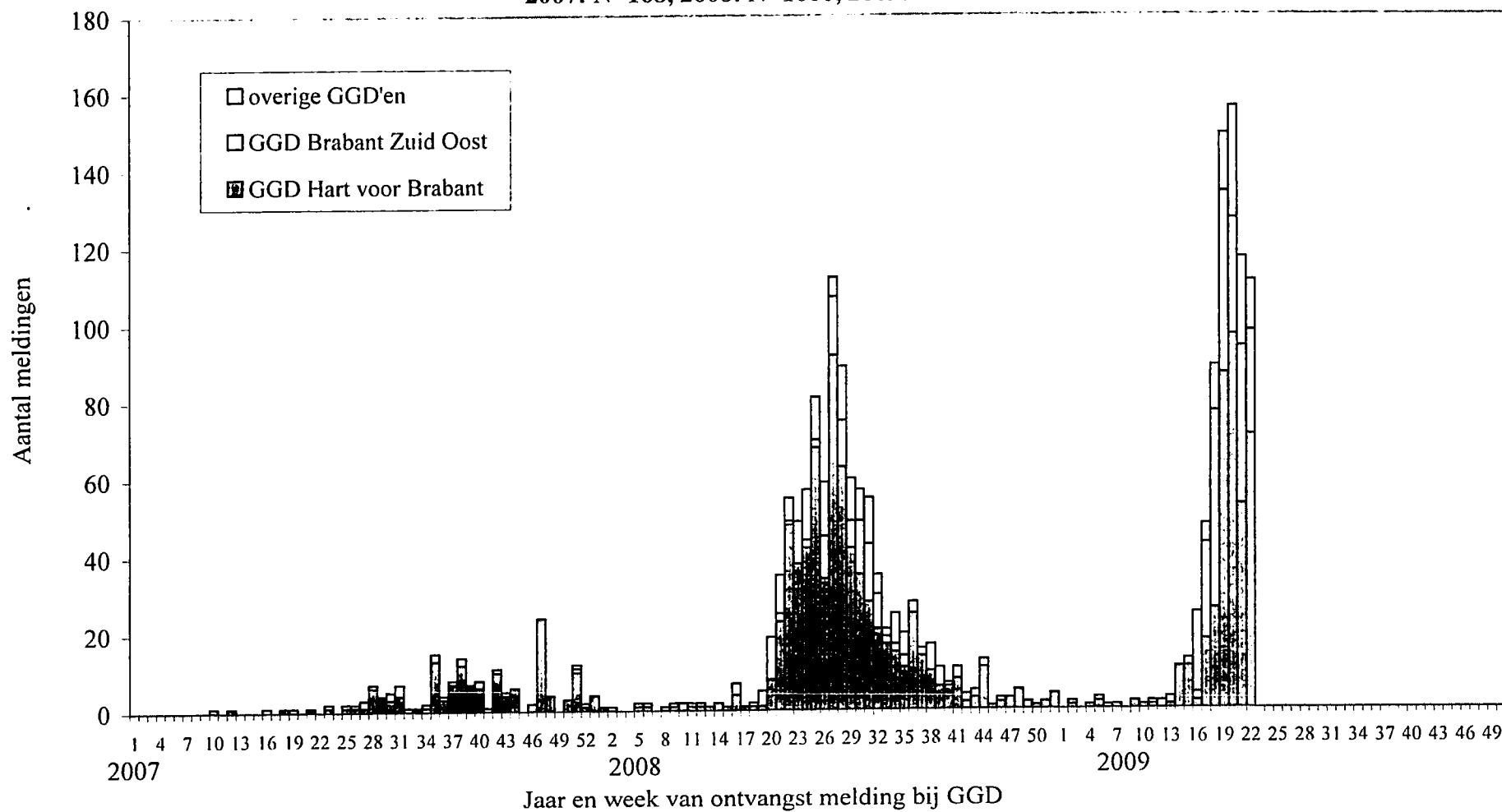
Postbus 9, 7400 AA Deventer

[@gddeventer.com](mailto:gddeventer.com)

www.gddeventer.com

Aantal gemelde patiënten met Q-koorts naar week van ontvangst melding bij de GGD,
periode 01-01-2007 t/m 27-05-2009.

2007: N=168, 2008: N=1000, 2009: N=737

Samengesteld door

(RIVM/Cib/EPI)

162A